ANUL III.—No. 303 —EDIȚIA A TREIA— MERCURI 12 MARTIE 1897

LUMEA NOUĂ

ABONAMENTE

UN NUMĂR 5 BANI

ORGAN ZILNIC AL SOCIAL-DEMOCRAȚIEI ROMÎNE

ANUNCIURI

REDACȚIA
BUCUREȘTI. STRADA DOAMNEI, No. 7. CASA APPEL

SUB DIRECȚIA CONSILIULUI GENERAL AL PARTIDULUI

ADMINISTRAȚIA
BUCUREȘTI. STRADA DOAMNEI, No. 7. CASA APPEL

TRATĂRI CU COLECTIVIȘTII.—FLOTA ROMÎNA ȘI REZERVIȘTII GRECI

CONTOPIREA RADICALILOR

Radicalii au avut într'o vreme pretenția de a fi partidul cel mai înnaintat în țară; pe noi ne învinuească suntem niște încăpățînați fanatici, cari ținem mai mult la firmă de cît la fond.

Cînd le spuneam că pe calea apucată, or să ajungă a se absorbi în noianul conservatorilor; cînd le spuneam c'or să aducă pe conservatori la putere,—ne rîdeau, făceau glume pe sama noastră și ne asigurau că vor contribui numai la reformarea partidului liberal, aducînd la cîrma țărei pe Dimitrie Brătieanu și pe liberalii cei mai înnaintați. Părerea noastră că s'au dat în slujba conservatorilor o numeau lipsă de pricepere și de dibăcie, ba chiar și-o explicau ca dușmănie personală pornită din ambițiea șefilor socialiști jigniți de vaza ce d. Panu căpătase desfășurînd de la Paris un program aproape social-democratic.

Iera o vreme cînd ieram luați în rîs cei cari spuneam că partidul, radical n'are nici un viitoriu ca partid radical, de oare ce n'are o clasă pe care să se sprijine și că îi remîn două căi: ori să se absoarbă în partidul conservator ori să treacă la socialism! Acuma s'a văzut cine are dreptate!

In zadar „Epoca" va cînta laude și osanele partidului conservator, fălindu-se cu prada radicală ce-a reușit să înghiță! In ori ce caz s'ar putea cel mult bucura conservatorii dar de bucuriea radicalilor serioși să aibă parte numai dușmanii noștri cei mai răi.

A pleca de la un radicalism foarte vecin cu al radicalilor-socialiști francezi și a ajunge la cea mai desăvîrșită înțelegere cu Al. Lahovary și Lascăr Catargiu, cu d-nii N. Filipescu și Al. Sturdza, adecă la perfectă înțelegere cu dușmanii de moarte ai ori cărui înnaintări a societăței spre democrație, spre încetarea despoierei omului de către om, ie o cădere morală aproape fără exemplu întocmai în istoriea omenirei.

Căsătoriea de interes, ce-au făcut radicalii cu conservatorii, după mărturisirea d-lui Al. Bădărău, care va veni să verse lăcrămile sale pe mormîntul lui Al. Lahovary, tipul și întruparea reacționarismului celui mai înfumurat, ni se pare o căsătorie în care mireasa radicală prea s'a lăsat orbită de foloasele materiale ce i-ar aduce slăbănogul moșneag căruia s'a vîndut înnaintea ofițerului stărei civile!

Nepriceperea și reaua credință a celor de la „Epoca" merge așa de departe în cît, din politica „Lumei nouă" și a partidului social-democrat, face o acuzare guvernului liberal-democrat al d-lui Aurelian! Am dat voturile noastre la Galați pentru a vedea vînzolindu-se de furie candidatul reacționarilor, d-l Nicu Filipescu. Și am reușit. Bucuriea ne e mare și ori cînd vom putea le vom face asemenea plăcere.

Nu dovadă de democratismul conservatorilor e contopirea radicalilor cu dînșii, ci dovadă de reacționarismul radicalilor, reacționarism și dușmăniei contra muncitorilor, care pe noi nici o dată nu ne-aŭ înșelat, deși se îmbrăca în fraze aproape socialiste.

Eată de ce am zis pururea social-democraților cari ne-aŭ părăsit pentru radicali, că merg la moartea politică.

Prohodul ce le cetește „Epoca" le dă dovadă cît de mare dreptate am avut.

I. Nădejde

CAPITALUL ȘI LEGEA PATENTELOR

Mari comercianți aŭ început să ridice rîtul și să impună guvernelor voința lor.

Ne aducem aminte cum, cu ocazia alegerei pentru consiliul comunal din capitală, acești indivizi aŭ pus piciorul în prag, dictînd cîți comercianți trebue să se aleagă în consiliŭ și impunîndu-și voința lor.

Astăzi iarăși comitetul delegaților Camerei găsind de cuviință să modifice cîte-va dispozițiuni din proectul de lege al patentelor, marii comercianți de la camera de comerciŭ și industrie din București se ridică, vrînd să-și impue voința lor corpurilor legiuitoare. Adresa pe care aŭ trimis în Camera în această privință e de o obrăznicie și de o îndrăzneală fără samăn. Delegații secțiunilor sînt tratați ca niște oameni ignoranți cari nu știŭ să aleagă între răŭ și bine.

După ce fac paradă de democratism, făcînd să se pară că se ridică în favoarea micilor comercianți, milionarii de la camera de comerciŭ se ridică în special contra modificărilor introduse de comitetul delegaților în ce privește clasificarea și taxarea comisionarilor. Revendicîndu-și proectul de lege, de la camera de comerciŭ arată pe comisionari în culorile celemai negre, susținînd că și pentru cei cu capitaluri mici și pentru cei cu capitaluri mari patenta să fie fixă de 5000 de lei! Ba încă domniele lor numesc pe față pe comisionarii mari capitaliști, oameni onorabili, iar pe cei cu capitaluri mici, pe cari vor să-i nimicească, îi numesc incapabili.

Pricina? E lesne de ghicit. Mari comercianți, mari comisionari, una sînt și numai pentru ei ar vrea toate beneficiile. Ce le pasă lor de cei mici?

Iar camera a primit fără nici o indignare această nouă palmă a marilor comercianți, făcînd să cadă propunerea d-lui N. Fleva care cerea respingerea impertinentei adrese!...

Neagoe.

STATISTICA INVAȚAMINTULUI SECUNDAR

Biuroul statistic de pe lîngă ministerul cultelor și instrucțiunei publice a elaborat, din ordinul d-lui ministru G. Mîrzescu, o statistică a învățămîntului secundar public pe anul școlar 1895-96, care statistică prezintă o importanță deosebită pentru cunoașterea mersului instrucțiunei secundare în țara noastră.

* * *

Această instrucțiune s'a dat în acel an în 13 licee clasice și 19 gimnazii clasice, cu 35 clase divizionare, în 1 liceŭ real (Brăila) și 10 Gimnazii reale.

Aceasta pentru băeți. Pentru învățămîntul secundar de fete am avut 9 externate secundare cu 4 clase divizionare, iar pentru învățămîntul profesional de fete 15 școale profesionale și o secție profesională pe lîngă Azilul Elena Doamna. Pentru pregătirea corpului didactic primar am avut 6 școale normale de învățători, cîte o secție normalĕ de învĕțĕtoare alipită pe lîngă Azilul Elena Doamna și Externatele No. 1 de fete din București și Iași o școalĕ normală de institutori în București și 3 școli normale de institutoare. In fine pentru pregĕtirea candidaților la preoție am avut 2 seminarii superioare și 3 inferioare.

* * *

In anul 1895—96, aŭ funcționat, în școalele secundare de băeți, 857 profesori și maestri, din cari: **313 cu titlul definitiv, 153 cu titlul provizor și 391 cu titlul suplinitor!** *In școalele secundare de fete aŭ funcționat 296 profesori și maestri, din cari:* **119 cu titlul defuitiv, 71 cu titlu provizor și 106 cu titlu suplinitor.** *Cu un cuvînt la 87 școale secundare de băeți și de fete am avut 1153, profesori și profesoare, din cari* **432 definitivi, 224 provizorii și 497 suplinitori.**

* * *

Costul învățămîntului secundar de băeți pe acest an e de 4.492,676 lei, din cari 3.776,012 pentru plata personalului și 716.664 lei pentru plata materialului. Invățămîntul secundar de fete a costat 1.478,266, din cari 1.141,994 pentru plata personalului și 336.272 pentru cheltueli de material. In total 5.970,942 lei.

Populațiunea școlară a fost: 15.127 elevi înscriși, 13.114 prezenți la examen, 9.784 promovați și 3.232 repetenți, la cari se adaogă 1.623 elevi din institutele secundare private; eleve aŭ fost 3.842 înscrise, 3.236 prezente la ezamen, 2.406 promovate și 728 repetente, la cari se mai adaogă 1952 din institutele private. In total 18.969 eleve și elevi înscriși, din cari 16.350 prezenți la examen, 12.190 promovați și 3.960 repetenți, la cari adăogînd 3.575 elevi particulari, obțineam suma de 22.544 elevi.

* * *

Iată acum cît vine pentru un elev: pentru **licee clasice** *263 lei, pentru unul înscris, 308 pentru unul prezent și 413 pentru unul promovat;* **gimnazii clasice** *220, 284 și 360;* **licee și gimnazii reale** *199, 227 și 327;* **seminarii** *804, 828 și 958;* **școale normale primare** *963, 985 și 1.084;* **școale profesionale de fete** *251, 302 și 506;* **externate secundare** *232, 259 și 361; în fine* **școale normale primare de institutoare** *1.051 lei pentru o elevă înscrisă, 1.205 lei pentru una prezentă și 1.430 lei pentru una promovată.*

Z. Cobuz

CRIZA MINISTERIALA

Acum cîte-va zile s'a răspîndit zvonul că doi miniștrii aŭ demisionat provocînd cu acest chip o criză ministerială.

Zgomotul acesta a fost confirmat de către însuși primul-ministru în Parlament și de către Sturdziști prin „Voința Națională."

Primul-ministru a adăugat că nu s'a luat nici o hotărîre privitoare la cele două demisiuni, și că imediat ce o asemenea hotărîre se va lua, o va aduce la cunoștința Parlamentelor.

De la această declarațiune aŭ trecut iarăși cîte-va zile, în care timp s'a răspîndit zvonul, că între Aurelianiști și Sturdziști s'aŭ început tratări de împăcare, că dacă această împăcare nu s'a făcut încă, apoi pricina este că părțile nu se pot înțelege asupra numărului portofoliilor ce trebue să obție, fie-care dintre dînsele. Sturdziștii vroiaŭ întîiŭ cinci portofolii, apoi aŭ lăsat-o la patru, în sfîrșit aŭ declarat că se mulțumesc și cu trei, dacă li se dă însă și portofoliul internelor, cu alte cuvinte, dacă li se dă pe mînă aparatul administrativ și mașina ingerințelor electorale.

D. Aurelian, așa se zice cel puțin, s'ar fi declarat a da Sturdziștilor trei portofolii, nici într'un caz însă d-sa nu vroiește să le încredințeze portofoliul internelor.

Dar în fond aceste tratări ne interesează foarte puțin, de și, în treacăt fie zis, nu credem — cum vor să susție unii — că sînt o dovadă despre slăbiciunea partidului liberal. Ele dovedesc numai că în contra rezolutei direcții democratice pe care a îndrumat d. Aurelian partidul liberal, se ridică cei cîți-va reacționari și interesați, cari tot-d'a-una aŭ privit guvernarea ca un prilej de a se îmbogăți.

Pe noi ne interesează faptul, că demisiunile a doi miniștri, de cari pînă acum țara n'a știut cum să se scape, sînt ținute de atîta vreme, fără ca să se fi luat vre-o hotărîre asupra lor.

Sub ast-fel de condițiuni, nu putem de cît spune că Parlamentele lucrează de fapt sub un minister necomplect, și că uzul constituțional îi impune d-lui Aurelian ca imediat să înlocuiască pe cei doi miniștri, instrumente conștiente ale d-lui Sturdza, ale colectivităței.

INTARIREA PARTIDULUI LIBERAL

Partidul liberal era mare, dar după însuși declarațiile de la Senat ale d-lui Lascar nu prea era *tare*. Mîine probabil, va fi și mare și tare.

Cum se va întîmpla acest fericit eveniment, menit se înviioreze sufletele tutulor Romînilor d. ministru de interne n'a vrut să spue. De sigur șiretul ministru păstrează parlamentului și țării o surprinză.

Noi însă cari—veți recunoaste cu toții — nu prea avem norocul surprizelor, putem să-i luăm pe dinainte d-lui Lascar și să spunem opiniei publice tot adevărul.

Noi suntem oameni miloși; nu ne facem o plăcere din prelungirea nerăbdărei publicului.

E adevărat că zilele din urmă, partidul liberal nu prea era tare. Două din proptelele sale, cele mai putrede—d-nii Stoicescu și Cantacuzino—se dărîmaseră și trebuiaŭ înlocuite.

Cum s'a auzit de acest eveniment, bine-voitorii marelui partid începură cu sfaturile. Unii îl îndemnaŭ să-și aleagă proptele din fabrica democrației, alții din acea a Ocultei & comp. Iar d. Aurelian a stat cît-va timp la cumpănă. Dînsul dorea înainte de toate întărirea partidului și prin urmare nu se putea decide ușor.

Dar d. Aurelian e pe cale a se decide. La licitația care s'a ținut în scopul furnizării acestor două sprijinitoare se zice ca Oculta & comp. a triumfat. Partidul liberal s'a întărit.

De cît nu prea pricepe lumea ce fel de întărire o mai fi și asta. D-nii Stoicescu și Cantacuzino eraŭ furnizați guvernului de aceiași fabrică și totuși marele partid prin gura d-lui Lascar, a fost nevoit să mărturisească c'a avut nevoe de întăreală...

Fix.

CONFERINȚA LUI MORȚUN

Suntem încă sub puternica impresie a conferinței de Duminică. Incă vibrează în noi entuziasmul, pe care 'l-aŭ provocat cuvintele tovarășului Morțun, încă ne petrece fiori de bucurie, cînd ne amintim imaginele și comparațiile bogate, ale aceluia pe care cu mîndrire îl numim prietenul nostru...

Dar nu mai puțin ni-se impune ca să lăudăm aci nobilele sentimente ale grecilor cari aŭ venit să'l asculte pe Morțun. Entuziasmul grecilor, vlaga lor, de a vedea neamul unit, sunt atît de mari, în cît fără de voie, ne simțim par'că transportați în acele timpuri antice, în care națiunea greacă eșia ca un singur om pe cîmpul de războiŭ, spre a apăra cele mai sfinte bunuri ale ei; civilizația și libertatea.

Printre acei cari 'l-aŭ ascultat pe Morțun eraŭ bătrîni albiți de zile; eraŭ mume a căror fii sunt poate astăzi în Grecia, încotro aŭ alergat după sunetul trâmbiței care chema la lupta pentru regenerarea națională; se mai aflaŭ printre auditorii lui Morțun acei cari mîine vor fi chemați și ei să 'și apere patria,—și toți aceștia aŭ priceput aluziunea la mamele Spartane, aluziunea la mama lui Ștefan cel mare, dulcile cuvinte:

„Du-te la oștire, pentru țară mori
„Și-ți va fi mormîntul cununat de flori".

Au pătruns înțelesul adînc și nobil al acestor cuvinte și le-aŭ subliniat prin aplauze nesfîrșite și prin strigăte entuziaste.

Morțun poate să fie mulțumit, căci publicul căruia pentru întîiași dată îi vorbia,'l-a înțeles, și 'l-a înțeles așa de bine, ca și cum de mult 'l-ar fi cunoscut, de mult 'i-ar fi auzit glasul puternic care chiamă la luptă împotriva tiranilor pe toți cei asupriți...

Br.

Declarațiile unui diplomat grec

«*Novoie Vremia*» publică următorul interviev ce l'a avut un atașat de ambasadă al Rusiei cu un om de stat al Greciei, probabil cu ambasadorul Mavroieni însu-și.

— Ei, v'aŭ cufundat puterile! Ce ziceți acuma?

— Ba de loc. *Amestecul puterilor ie în folosul nostru.* Mai înnainte ieram în dilemă: ori să începem lupta cu Turciea și să fim zdrobiți ori să o luăm la sănătoasă fără a mai cere socoteală. Intr'un caz saŭ în altul ieram zdrobiți ori fizicește ori moralicește. Noi știm bine că n'avem a ne sprijini pe Bulgariea saŭ Serbiea și Montenegrul, cari ne sunt dușmane și cari n'ar fi intrat în foc fără asigurări din partea puterilor. La caz de înfrîngere nu am fi avut a ne aștepta la sprijinul puterilor în contra cărora am fi lucrat.

*

— Dar acu nu ie tot așa, după măsurile ce s'aŭ hotărît? Nu văd nici o deosebire.

— Ba acuma Grecia învinsă ar fi victima și eroina, care nu s'a plecat nici în fața Europei. In urma jignirei ce i s'a adus Grecia nu mai are de ce să respecte interesele puterilor europene. Acuma Grecia poate fără teamă să-și caute numai de interesele sale în Macedonia. Chiar și Turcia a tras folos din amestecul Europei: a scăpat de notele privitoare la reforme; căci nu se pot lua douĕ piei de pe un boŭ! *Apoi mulțumită Cretei aŭ vĕzut Turcii ce poate concertul mult lăudat al puterilor europene:* **S'aŭ convins că ie un moft.** Turcii s'aŭ convins că, la nevoie, i se pot înpotrivi fără teamă, chiar dacă n'ar avea sprijinul nici unei puteri.

De Constantinopol nu aŭ a se teme, căci s'aŭ convins că Rusia nu poate voi războiŭ, deci pot aduna oștile la granițile Greciei Bulgariei și Serbiei.

Puterile europene le-aŭ dat prilej de-aduce atîtea zeci de mii de soldați din Asiea.

*

Mobilizarea se face 'n Turciea cu bani englezești. De ce? Pentru că Angliea are interes să se facă ori ce complicații în peninsula balcanică, numai să nu mai fie turburată în posesiunea Egiptului

Austriea ar putea să se mulțumească numai cu Salonicul și o bucată din Macedoniea, dînd în schimb Rusiei Bosforul, iear Constantinopolul și Dardanelele să rămie tot Turciei.

Virtus

Grecia, Creta și Panelenismul

Evenimentele care se desfășură actualmente în Turcia și în Grecia, sunt de cea mai mare importanță pentru statele Europei și în special pentru noi romînii, căci ele sunt de natură a provoca un răsboiŭ European, în care fără îndoială, Romînia va fi silită de împrejurări să iea o parte activă. Nu e dar de mirare de ce toată presa străină și cea romînească e absorbită aproape în întregime de evenimentele din peninsula Balcanică și de chestiunea Orientală.

«Gazeta Săteanului» nu poate face escepțiune și crede de a sa datorie de a aduce pe cît e cu putință lumină asupra mult întunecatelor evenimente ce se petrec în împărăția Otomană și asupra mult încurcatei chestiuni orientale.

Toată lum a, fără îndoială, a rĕmas uimită de îndrăsneala Greciei, care a ocupat Creta cu armata sa și care ține cu îndărătnicie să anexeze această insulă la Grecia, înfruntînd nu numai pe împărăția Otomana, dar și pe întreaga Europă! Toată lumea se întreba cu mirare, cum se poate ca statul grecesc, atît de mic și mai ales cu niște finanțe atît de proaste, în cît e pe pragul falimentului să se încumeteze într'o aventură atît de îndrăsneață, care poate să 'l distrugă și să 'l nimicească?

Pentru ce țin cu atîta îndărătnicie să-și anexeze Creta și pe ce se bizue Grecia de a lua o hotărîre atît de îndrăsneață?

Explicații mai mult saŭ mai puțin usoare nu lipsesc în presa de toate zilele și se atribue acest pas îndrăsneț al Grecilor ba intrigilor și uneltirilor unor puteri streine, cari vor să pescuiască în apă turbure, ba ajutorului pe care vre-o putere oare-care l'ar da pe sub mînă statului grecesc.

Nu vor fi lipsind fără îndoială nici intrigile, nici ajutorul vre-unei puteri interesate; dar a admite că Grecia a luat hotărîrea de ași anexa Creta, îmbătată de ideia de a face cuceriri prin îndemnul străinilor, știind că această hotărîre poate compromite însu-și existența statului grecesc, fără a avea niște motive puternice care să o hotărască să facă acest pas disperat și fără a avea un sprijin în îndeplinirea acestei hotărîri în însu-și națiunea grecească, ar trebui să admitem că e o nație de nebuni, căci nu guvernul a luat această hotărîre, ci națiunea greacă a împins guvernul la acest act disperat.

* * *

Creta e absolut indispensabilă Greciei. pentru ca aceasta să se poată menținea ca stat independent; fără această insulă Grecia e perdută.

Iată marele motiv, care a împins pe Grecia la acte disperate și care o fac să înfrunte voința Europei! Ori capătă Creta și Grecia va exista, ori e zdrobită de Europa și statul grecesc va fi șters de pe harta Europei într'un mod violent.

Situațiunea ei nu-i mai permite a merge în starea actuală și mai curînd saŭ mai tărziŭ falimentul și bancruta vor veni și soarta Egiptului o așteaptă, deci Grecia joacă acum ultima carte a existenței sale.

In adevăr, Creta, e o insulă a Mediteranei, așezate între continentele: Europa, Asia și Africa, cu un climat, care am putea zice că e contopirea climelor acestor trei continente și a căror producțiuni variate se găsesc toate concentrate în aceastâ.

Pămîntul rodnic în fructe și bucate de tot felul, cu țărmuri tăiate de golfuri profunde, atrage lumea celor trei continente spre el, unde productele acestor continente se schimbă, productele care de altmintrelea sînt și cele ale insulei. Pe cînd terenul Greciei independente e format mai numai din stînci și prin urmare incapabil de a da o producere spre a hrăni o națiune, Creta e de o rodnicie minunată și conține în ea vegetațiunea celor trei continente între care se află. Ast-fel Creta e grănarul și

intrepositul necesar al poporului din statul grecesc.

Pe lîngă acestea Creta e un punct strategic de prima ordine în Marea Mediterană, de cînd prin deschiderea canalului de Suez, comerțul cu India a luat calea Mediteraneĭ. Dacă o putere mare cum e Rusia saŭ Francia ar pune mîna pe Creta ușor ar putea tăia calea Angliei spre India prin Mediterana, de aceia și Anglia a făcut numeroase încercări de a pune mîna pe această insulă. Neputîndu-se înțelege puterile între ele, cine să devie stăpîn pe această insulă, temîndu-se că acea putere care o va obține va avea eghemonia asupra Mediteraneĭ, aŭ preferat cu toatele să o lase în stăpînirea Turcieĭ, care fiind într'o stare de slăbiciune bolnăvicioasă, speraŭ fie-care a o obține la un moment dat.

Pentru aceia n'aŭ vroit s'o lase nicĭ în mîinele grecilor, care fiind un popor maĭ energic n'ar fi maĭ scăpat-o din mîinĭ.

Dar nu numaĭ interesele economice si strategice, care fără îndoială sunt cele maĭ capitale, fac pe Grecĭ să privească pe Creta, ca pe o parte integrantă a teritoriuluĭ lor. Pe lîngă aceste si alte motive. care de și nu sunt atît de hotărîtoare în politica uneĭ națiunĭ, sunt totușĭ destul de importante pentru a fi ținute în seamă. Intre Grecia și Creta e legătură de sînge, legăturĭ morale și istorice.

Creta e locuită de o populațiune, care în majoritate sunt grecĭ, care aŭ aceia-șĭ limbă, religiune și acelea-șĭ tradițiĭ ca și greciĭ din regatul liber. Din anticitate si pînă azĭ, n'a fost un moment în care locuitoriĭ Creteĭ să nu se considere ca făcênd parte din națiunea grecească.

Cînd turciĭ aŭ sfărămat imperiul Bizantin și l'aŭ cucerit, locuitoriĭ Creteĭ s'aŭ luptat eroic în potriva turcilor și Creta a fost cea din urmă insulă grecească, care a căzut sub stăpînirea turcească.

La începutul veaculuĭ nostru, cînd greciĭ s'aŭ resculat și aŭ purtat luptele cu turciĭ pentru independența și libertate, cine alțiĭ aŭ dus lupta maĭ vitejească de cît cretaniĭ? Flota sa, munițiile sale, voluntariĭ sĕĭ, aŭ servit causa independențeĭ Grecieĭ, cum n'aŭ servit-o nicĭ o altă localitate greacă.

Cît eroism, cîtă abnegație, cîte suferințe de nedescris n'aŭ îndurat sĕrmaniĭ cretanĭ în rĕsboiul sacru pentru independența Grecieĭ!

In timp ce în Morea locuitoriĭ creștinĭ eraŭ masacrațĭ în mase, cretaniĭ nu fură scutițĭ întru nimica de soarta fraților lor. Eĭ fură ucișĭ în cîmpiĭ, hăituițĭ în pădurĭ ca niște fiare sĕlbatice, urmărițĭ de pe munte pe munte pînă în peșterĭ la gura cărora armata turcească dădea foc la arborĭ, a căror fum străbătînd înăuntru le făcea agonia și moartea maĭ îngrozitoare!

De la anexarea Creteĭ la Turcia, aceasta n'a încetat de a protesta fără întrerupere prin numeroase revolte, dar maĭ ales de la constituirea regatuluĭ grec, aceste revolte s'aŭ succedat unele după altele, care maĭ toate aŭ fost reprimate prin măsurĭ, peste masură de violente și de singeroase.

Cînd te gîndeștĭ la sumele enorme ce aŭ fost cheltuite în aceste revolte și la numĕrul colosal de mare a victimelor căzute pe acest teritoriu pentru a-șĭ căpăta libertatea și a se lipi de patria mumă, nu poțĭ să nu considerĭ de criminală diplomația care se opune acestor dorințĭ legitime a fiilor uneia și aceleia-șĭ națiunĭ!

E dar natural ca națiunea grecească să sileascâ și pe guvern și pe regele lor să îmbrățișeze pe Creta și politica panelinismuluĭ.

Acum se adeveresc maĭ mult de cîte orĭ cînd prevederile luĭ Leopold și înaltul sĕŭ tact politic, care îșĭ dădu demisiunea din rege al grecilor la 1830. Leopold, care ajunse maĭ tîrziu rege al Belgieĭ, scria luĭ Wellington ca unul din principalele motive ale dimisiuneĭ sale e, că nu poate spera a fôrma din Grecia o țară înfloritoare și un stat solid fără ca la Grecia să fie alipită și Creta. Iată însu-șĭ cuvintele sale: «Escluderea Creteĭ ciuntește statul grecesc fisicește și moralicește, îl face sărac și-l slăbește. Această escludere îl va expune la niște constante pericole și-ĭ va crea greutățĭ nenumĕrate aceluia care va fi în capul guvernuluĭ sĕŭ»:

In adevĕr, aruncîndu-ne ochiĭ pe o hartă, vedem un lucru ciudat, ca pe cînd toate țările sunt formate din o bucată de continent scăldat de una saŭ maĭ multe mărĭ, Grecia e formată de o mare înconjurată de continente.

Rasa elină e împrăștiată pe o mulțime de insule, și pe țĕrmurile măreĭ Egee, legat prin mare și comunicînd între ele prin flotă.

O Grecie și idea de stat grec implică în sine ideia de pan-elinism, ea nu va putea trăi și nu se va putea desvolta pînă cînd nu va avea *«thelassocrația Egeei»* adică stăpînirea măreĭ Egee și Creta e limită meridională naturală a statuluĭ grec.

Prin urmarea națiunea greacă știe că nu va putea avea o Grecie și un stat grecesc de cît cu această condițiune și de aceia le e indeferent dacă vor pieri pe încetul saŭ într'un chip violent. Numaĭ hotărîrile eroice pot să le realizeze idealul și să le dea putința de a avea o Grecie. Eĭ dar în hotărîrele lor, n'aŭ nimic de perdut, ci tot numaĭ de cîștigat și prin urmare e explicabilĕ hotărîrea lor îndrăsneață de a sili pe statul Grec aproape falit să se inămolească în cheltuelile unuĭ rĕsboiŭ și se înfrunte voința Europeĭ.

Dacă greciĭ se intemeiază pe sprijinul vre-uneĭ puterĭ marĭ, pînă în timpul de față nu se poate ști, viitorul singur numaĭ ne va arăta.

Dar națiunea grecească are toate elementele necesare în ea însă-șĭ de a'șĭ putea realiza idealul de pan-elinism și de o Grecie mare și prosperă.

La nicĭ o națiune din lume nu e disvoltat simțul patriotic și de comunitate a raseĭ ca la poporul grec. Această desvoltare exagerată de patriotism se datorește aproape în totalitate școaleĭ primare.

«Dascăliĭ» obscurĭ și necunoscuțĭ, incapabilĭ de a preda elevilor lor cunoștințele cele maĭ elementare, devin de un entusiasm indescriptibil și de o putere comunicativă de apostolĭ inspirațĭ, cînd cu textele vechĭ în mînă povestesc luptele strămoșilor lor de la Marathon și de la Thermopyle.

Nu e bogăție, nu e fericire, nu e glorie maĭ mare pentru cetățeanul elin de cît a muri pentru patrie! Invins saŭ învingător cel maĭ înalt ideal ce poate fi atins de un elin, e de a fi încununat de laurĭ în memoriea națiuneĭ sale. A muri pentru mărirea și gloria patrieĭ e a căpăta nemurirea, aceasta o spunea Pericles, sînt două miĭ de anĭ trecuțĭ, aceasta o spune și acum cel maĭ obscur dascal cu acelaș gest larg și inspirat.

Dacă în Anglia învățămîntul e maĭ ales utilitar, în Germania maĭ ales filosofic, în Francia maĭ cu seamă moral, în Grecia o cu desăvîrșire eroic. Apotheosa morțeĭ pentru patrie, e în stare a face din fie-care grec un eroŭ.

Mulțumită acestor „dascălĭ“ grecul în orĭ-ce parte a lumeĭ se va afla, în România ca și în Francia, în Rusia ca și în Africa nu va uita nicĭ odată de *patrida* luĭ si va fi gata de a-șĭ sacrifica averea și viața pentru ea. In orĭ-ce parte a lumeĭ s'ar afla. n'are alt scop de cît a-șĭ putea asigura o bogăție si apoĭ a se întoarce în patrie saŭ cel puțin a lăsa o parte din bogățiile adunate în folosul scopurilor de mărire a patrieĭ sale.

Dascălul grec nu se mulțumește numaĭ a declama și a gesticula în propoveduirea patriotismuluĭ și în îndemnul ca fie-care să devină un eroŭ, ci întărește prin fapte cele propoveduite prin graiŭ.

Voluntariĭ grecĭ care intră în compositia bandelor de resculațĭ din Creta saŭ aiurea, sînt maĭ în totalitate dascălĭ și studențĭ, și acești voluntarĭ sînt foarte numeroșĭ căcĭ în răscoala actuală din Creta formează jumătate din numĕrul bandelor răsculate.

Patriotismul ce-l vedem la grecĭ ar putea servi de învĕțătură și de exemplu viŭ și poporuluĭ romînesc.

Regatul Grecieĭ cuprinde numaĭ un mic numĕr de grecĭ, cea maĭ mare parte atît din peninsula Balcanică, cît și din unele insule ale Archipelaguluĭ cît și din Asia mică sînt supușĭ împĕrățieĭ Otomane, o bună parte sînt împrăștiațĭ în diferite țărĭ. Aceasta însă nu-ĭ împiedică de a se considera ca o națiune unitară și de a considera statul grecesc ca stat al tuturor grecilor. E chestiune de timp și toțĭ se vor uni și vor răsturna o mare împărăție Turcească.

Statul grecesc e mare, din care Grecia independentă nu e de cît sîmburele, centrul de greutate, în jurul căruia gravitează toțĭ greciĭ.

Dacă greciĭ liberĭ sînt puținĭ, dacă statul grec a slab și sărac, aceasta nu face nimic, căcĭ greciĭ supușĭ turcilor și împrăștiațĭ în alte țărĭ sînt numeroșĭ și bogațĭ. Guvernul grec din Atena și regele Grecieĭ nu e un guvern numaĭ al grecilor liberĭ, ci al tuturor grecilor și regele e regele elinilor. De aceea nicĭ regele, nicĭ guvernul din Atena nu poate face altmintrelea de cît după voința tuturor elinilor. De cît guvernul și de cît regele din Atena e o putere maĭ mare, e puternica asociațiune numită: „Eteria națională.»

Această asociațiune secretă a recrutat printre membriĭ eĭ pe oameniĭ ceĭ maĭ instruițĭ aĭ neamuluĭ grecesc, aparținînd armateĭ, marineĭ, comerciuluĭ, carierilor libere, cleruluĭ, parlamentuluĭ și corpuluĭ miniștrilor. In realitate *nu-ĭ grec în orĭ-ce parte a lumeĭ ar locui, care să nu facă parte din „Eteria națională“ saŭ măcar să nu primească programul aceste asociațiunĭ.* Maĭ mult, *grecul chiar cînd a devenit cetățeanul alteĭ țărĭ nu încetează de a face parte din Eterie și de a lucra pentru realizarea programuluĭ Eterieĭ, unitatea tuturor elinilor.*

Exemplele nu lipsesc și în Romînia.

Eteria de la înființarea sa șĭ-a propus de a procura sărăcituluĭ stat grecesc mijloacele morale și materiale pentru realizarea dorințeĭ naționale.

Eteria n'a încetat un singur moment de a aminti statuluĭ grec datoria ce o are de a urmări realizarea unitățeĭ naționale si a-l face să înțeleagă că în caz contrariŭ ea are mijloace de a-l sili, de a-șĭ îndeplini această sfîntă datorie.

Nicĭ guvernul din Atena, nicĭ regele n'ar putea dura nicĭ cîte-va săptămînĭ, dacă s'ar împotrivi aspirațiunilor Eterieĭ, căcĭ imediat ar fi răsturnațĭ.

Tesaurul Eterieĭ, procurat prin donațiunile milionarilor grecĭ carĭ se află răspîndițĭ în diferite puncte ale pămîntuluĭ și prin subscripțiile tuturor elinilor ĭ-a îngăduit a face pe propria sa socoteală comande de arme și de torpiloare.

Anul trecut, Eteria s'a războit cu TurciĭĬ cincĭ lunĭ în Creta și în Macedonia numaĭ cu mijloacele sale.

După ce s'aŭ suspendat ostilitățile, Eteria a pus să se celebreze *în aceiașĭ zi și la aceiașĭ oră în toate părțile unde se află suflare de neam elin, în toate bisericile,* oficiĭ funebre pentru sufletele eroilor căzuțĭ în luptă. Acest fapt produse o puternică impresie în toată suflarea grecească și făcea să se vadă că în tot neamul grecesc vibrează acelașĭ gînd și aceleașĭ sentimente și făcea să se vadă puternica solidaritate ce există între toțĭ membriĭ națiuneĭ elinice din toate părțile lumeĭ!

Membriĭ «Eterieĭ» staŭ în continue relațiunĭ cu oameniĭ de stat aĭ Romînieĭ, Serbieĭ, Ungarieĭ și Bulgarieĭ, cu comitetele armenești și cu șefiĭ druzilor si arabilor, si aŭ agențĭ de informațiĭ pretutindenĭ, pînă și în palatul Sultanuluĭ. Planul de acțiune al Eterieĭ pentru viitor e ținut secret. Dar pentru ca cetitoriĭ *Gazeteĭ Săteanuluĭ* să-șĭ facă o idee de energia de acțiune a acesteĭ puternice asociațiunĭ, vom cita un fragment din o convorbire ce aŭ avut-o la Atena de curînd unul din membriĭ marcanțĭ aĭ Eterieĭ cu un redactor al uneĭ reviste franceze, după care am luat cele maĭ multe detaliĭ din acest articol:

Guvernele Europeĭ se fac complice cu Turcia, în singurul scop de a nu perde speranța uneĭ împărțelĭ, pe care nu îndrăznesc a o începe. Ele ar vrea să facă pe cretaniĭ să creadă că scăpînd de sub apărarea turcească, contra căreia guvernele Europeĭ nu ĭ-aŭ apărat, trecînd sub stăpînirea acestor guverne ar cîștiga devenind niște oamenĭ liberĭ.

«Noĭ, poporul elin, nu vom primi nicĭ această minciună, nicĭ soluțiunea politică ce urmează din ea. Noĭ nu maĭ voim a rămîne sclaviĭ Turcieĭ dar nu maĭ voim nicĭ tutela Europeĭ.

«Dacă guvernele se unesc cu sultanul pentru a ne apăsa, noĭ nu vom da îndărăt. Noĭ vom afirma, prin o răsculare generală a tuturor Elinilor, voința noastră de a trăi o viață națională. Noĭ nu ascundem nicĭ mărimea pericoluluĭ, nicĭ dreptatea causeĭ noastre. Poporul nostru urăște rationamentele care îndeamnă la nemișcare. Hotărîrea sa odată luată, el se aruncă în acțiune cu putere. El nu stă la îndoială înaintea nicĭ unuĭ sacrificiŭ.

«Pentru apărarea ideeĭ elinice el va da tot aurul sĕŭ și toată floarea tinerimeĭ sale. Invins el nu se va descuraja. El știe că sunt înfrângerĭ care onorează și întăresc. El stie, că chiar dacă va suferi o catastrofă, Atena va fi atuncĭ aceia pe care popoarele din Orient o vor considera în viitor ca pe patria lor intelectuală, iar nu pe Europa. După ce-șĭ va repara puterile, învĕțat prin experiență, poporul elin, va începe lupta».

Iată limbajul plin de mîndrie, de hotărîre și energie al patrioților grecĭ, din care se vede și hotărîrea și optimismul în urmărirea măreţuluĭ lor ideal. Nu maĭ încape nicĭ o îndoială că aspirațiunile lor sunt și drepte și legitime. Rămîne de vazut numaĭ întru cât justele aspirațiunĭ ale uneĭ națiunĭ, care a jucat un rol atît de măreț în istoria omenireĭ, se vor împăca cu interesele economice ale marilor state comerciale ale Europeĭ.

Dacă dreptatea raseĭ eline va învinge, saŭ forța brutală a intereselor economice a Europeĭ, saŭ dacă se va face un compromis, care să satisfacă în parte pe amîndouă, nu știm. Viitorul sigur va răspunde pînă cînd justiția va ceda putereĭ brutale.

Veniamin

SCHIȚE DIN CAPITALA

LA HANUL-CU-TEI

M'am dus să'mĭ cumpăr stofă pentru o pereche de pantalonĭ.

Pe drum, cînd priveam la o prăvălie niște stofe, un prieten mă întreabă:

— Ce cauțĭ, stofă de haine?

— Ba nu, pentru un pantalon.

— De ce umbli p'acĭ căcĭ e scump, du-te colo în Hanu-cu-teĭ căcĭ ieĭ ieftin de tot. Mergĭ cu mine dacă vreĭ.

— Eĭ, așa da, căcĭ tot nu mă cam pricep eŭ.

* * *

Am ajuns la Hanu-cu-teĭ.

Vestitul Hanu-cu-teĭ, care odinioara era centrul bancherilor marĭ, azĭ a ajuns un fel de tîrgul vechiturilor. De-a lungul pasagiuluĭ nu vezĭ înșiruite de cât lăzĭĭ stofe și diferite mărfurĭ și murdăriĭ.

Lingă gang sunt doĭ negustorașĭ de stofe, carĭ vînd însă numaĭ resturĭ pentru un pantalon saŭ un costum de haine.

Aceștia se dușmănesc de moarte; fie-care se plînge în contra altuia, se înjură, se batjocoresc maĭ răŭ de cît țiganiĭ.

Cel din stînga, e slab, ciupit și de un temperament foarte viŭ. Cel-l'alt e gras, însă domol pînă la nesinchiseală, cea-ce exasperează pe adversarul săŭ, care ar vrea cu orĭ-ce preț să se încaiere, din cauză că-ĭ ia mușteriĭ.

Sistema celuĭ domol e foarte simplă. Cum vede că la Ciupitu e un mușteriŭ căruia nu-ĭ prea place calitatea mărfeĭ saŭ desemnul, pîndește cînd Ciupitu răscolește teancurile spre a găsi marfă de pe plac, șĭ-ĭ face mușteriuluĭ cu ochiŭ și apoĭ un gest ca și cum ĭ-ar zice:

— Ce tot cauțĭ acolo, vin'o la mine să-țĭ daŭ ce-va ama i!...

* * *

Intr'adevăr că la Ciupitu n'am prea găsit lucru mare însă era o stofă frumușică, Bucata era prea mică pentru mine care sunt cam burduhănos.

Prietenul îĭ spune că-mĭ trebue maĭ mult, dar Ciupitu nu vrea să înțeleagă, el vrea să-șĭ vîndă marfa:

— Tacĭ, d-le, că-ĭ ajunge cît e aicĭ! Eiĭ daŭ treĭ pantalonĭ dacă n'o ajunge stofa, mie să-mĭ spuĭ d-ta!

— In sfîrșit, aĭ cît îmĭ trebue jupîne?

—Bine, bine, țĭ aduc de la magazie numaĭ să ne învoim!

— Eĭ, cît cerĭ?

— Pentru un metru și 30, 12 leĭ!

— Aaa! e scump, jupîne.

— Nu e scump, d-le, asta e lînă în lînă, marfă extra. Poftim, ca o piele, asta nu se rupe. Face 20 de leĭ orĭ unde te-aĭ duce!...

Prietenu îmĭ face semn să încercăm și dincolo poate vom găsi maĭ ieftin. Ciupitu înțelese că vream să ne ducem la adversarul luĭ care tocmaĭ se plimba flegmatic și ne făcea din cap.

De o dată Ciupitu se înfurie.

— Ce moași-ta te uițĭ, mă tilharule haĭ? Orĭ crezĭ c'o să vie la tine? Să nu încercațĭ la ăla, d-le; e un pungaș, a dat de șeapte orĭ faliment cu tilhăriĭ.

Pe toată lumea a înșelat'o, E un hoț ne maĭ vĕzut. Mărunțelu maĭ curînd poate să fie mitropolit de cît parșivu ăla care a tilhărit pe toțĭ și tot neprocopsit a rămas. Acum a venit aicĭ peste mine să-mĭ ia musteriŭ!

— Bine, bine, dar să încercăm și la el, să vedem de minune măcar!

Ciupitu, văzînd că pierde mușteriul, începe maĭ furios să-șĭ înjure adversarul. N'a rămas nicĭ cel maĭ de pe urmă din neamurĭ neînjurat de Ciupitu.

* * *

Trecem la cel-l'alt să încercăm, și cu un aier supărat jupînul să întreabă:

— Ce tot spunea ăla, acolo?

—Cum, d-ta n'auzeaĭ că te făcea hoț, pungaș, falit, etc?

—Ticălosu draculuĭ i-e necaz că n'are marfa ca a mea. I-a să vedețĭ ce stofe am eŭ. Uite camgart, șeviot fain avem, tot avem, marfă extra și preț ieftin nu cum cere pungașul ăla.

Aleseĭ o stofă într'adevăr bună.

| Cît cerĭ jupîne?

— Asta? Asta numaĭ 16 leĭ!

— Ce? Apoĭ ce spuneaĭ adineaurĭ?

— Cum? Dar ce stofă e asta! Ce crezĭ că e d'aia de la găinaru ăla?

Asta e aur, d-le nu alt ce-va.

— Atuncĭ nu ĭaŭ de loc. Ieĭ 10 leĭ pe ea.

— Nu se poate, vedețĭ ce marfă e, șeade rușine să-mĭ daĭ 10 leĭ.

* * *

Cînd daŭ să plec, ciupitu mă'nhață.

— Știĭ ce, d-le? Daĭ 7 leĭ 50 pe stofă? Nu vreaŭ să ieĭ de la hoțu ăla, pungaș, pezevengiŭ!

— Bine, cu 7.50 o ĭaŭ.

Cînd am luat pachetul, întreb și pe cel-l'alt:

— Eĭ, daĭ și d-ta jupîne cu 11?

— Cu 11? Dacă asta face 11, aia de la pungașu ăla nu face nicĭ 2!

— In sfîrșit îțĭ daŭ 12.

— Eĭ, poftim, numaĭ să fac în necazu găinaruluĭ!

— Cine e găinar, măĭ falitule? Aĭ furat luminărĭ de la biserică și le-aĭ vîndut cu coșu în pieață, tilharule!

— Tacĭ din gură, măĭ, n'aĭ furat curcaniĭ luĭ Nisim și ĭ-aĭ mîncat? Să-țĭ fie în suflet!

— *Așa să trăiască capul tăŭ!*

— Da, da, găinarule, și aĭ fost și la secție, pungașule.

Ciupitu, roșu pînă la urechĭ și turbat de minie se repede la adversar să-l înhațe de barba, însă cîțĭ-va vecinĭ intervin și insultele cele maĭ triviale pornise din ambele părțĭ.

De teamă să nu se întimple vre-o încăerare și să mă pună martor, mi-am luat pachetul și am șters'o.

Piperuș.

INFORMAȚIUNI

Criza Ministerială

Intrevederile.— D. Sturdza și Regele.— Incercările colectiviste.—Lista cabinetuluĭ.—Ministerul de interne.—Neînțelegerile.

Cu toate desele întrevederĭ pe carĭ aurelianiștiĭ le aŭ cu d. Dimitrie Sturdza și partizaniĭ săĭ, totușĭ pînă azĭ dimineață înțelegerea definitivă nu s'a putut face.

* * *

Greutatea principală era ca regele să se hotărască a reprimi nu ca președinte al consiliuluĭ pe d. Dimitrie Sturdza, dar măcar ca ministru de externe.

Se pare însă că d. Aurelian a izbutit să înduplece pe rege, căcĭ erĭ la orele 6, d. Dimitrie Sturdza a fost în sfîrșit chemat la Palat unde a avut o scurtă întrevedere cu regele.

* * *

D. Dimitrie Sturdza persistă în pretențiunile sale de a avea patru portofoliĭ în actualul cabinet, lucru care nu-l admit cu nicĭ un preț aurelianiștiĭ,

Intr'o întrunire care a avut loc aseară, primul-ministru foarte supărat a zis d-luĭ Sturdza:

— Dacă d-ta vreĭ să aĭ majoritate în cabinet, pentru ce nu eĭ presidenția consiliuluĭ? Eŭ nu pot primi rolul ridicul pe care mĭ-l impuĭ d-ta de a fi șeful unuĭ cabinet în care părerile mele să n'aĭbă nicĭ o trecere.

* * *

In afară de aceasta d. Aurelian nu vroește cu nicĭ un preț să primească în cabinet pe d. Poni pe care atît deputațiĭ cît și senatoriĭ nu-l pot suferi, iar la prima ocaziune cabinetul să fie nevoit să înghită un vot de blam care s'ar putea da ministruluĭ instrucțiuneĭ.

D. Aurelian a declarat că e gata să primească pe d. C. Dumitrescu Iașĭ saŭ pe d. Haret,care e cel maĭ fidel partizan al d-luĭ Sturdza.

* * *

Pentru ajungerea la împăciuire d. Aurelian aferă sturdziștilor treĭ locurĭ cu condițiunea ca unul dintre sturziștiĭ demisionațĭ și în special d. C. I. Stoicescu să fie sacrificat.

In acest caz noul cabinet ar fi astfel compus:

P. S. Aurelian, presindenția și domeniĭ.

D. Sturdza, externe.

G. Cantacuzino, finanțele.

V. Lascar, internele.

St. Șendrea, justiție.

Haret saŭ **C. Dumitrescu,** instrucție.

M. Porumbaru, lucrărĭ publice.

General Berendeĭ, războiŭ.

Aceasta e lista propusă de către d. Aurelian.

* * *

Se maĭ zice că sturziștiĭ s'ar mulțumi și cu treĭ portofoliĭ cu condițiunea ca să li-se dea ministerul de interne, lucru pe care d. Aurelian nu vroiește cu nicĭ un preț.

* * *

Defenitiv hotarît însă nu e nimic. Azĭ are loc o nouă întrevedere și la «Ultima oră» vom da nuoĭ amănunte dacă se va rezolvi într'un sens saŭ altul criza ministerială.

RAZBOIUL GRECO-TURC

Puterile nu se 'nțeleg în privința ocupăreĭ Creteĭ. Austro-Ungariea și Germaniea nu vor să dea soldațĭ pentru liniștirea părților lăuntrice ale Creteĭ. Acuma refuză Angliea si Rusiea. Ie vorba să se ofere Italieĭ această însărcinare.

* * *

După Baronul Gieis, atașat militar, austriac, s'ar fi aflînd în Creta 40,000 de insurgențĭ bine înnarmațĭ. Pentru înfrîngerea acestora s'ar cere 80,000 de oamenĭ de trupe europene. Asta 'nsamnă că pacificerea Creteĭ fără unirea cu Greciea ie peste putință.

* * *

Cretaniĭ aŭ hotărît să arăte puterilor că vor unirea cu Greciea și nu autonomiea. In provinciea Kissamo s'a și iscălit asemenea declarație. S'a iscălit și-o adresă prin care roagă pe regele Grecieĭ să nu-șĭ cheme oștile 'ndărăt.

* * *

După știrĭ din *Volo* a sosit acolo un *vas torpilor,* care vrea să apere golful Volo contra Turcilor, așezînd torpile. Aŭ sosit o mulțime de *rezerviștĭ,* oamenĭ pînă la vîrsta de 32 de anĭ vre-o 4000, 7 milioane de cartușe pentru puștile *Gras,* patru bateriĭ de tunurĭ de cîmp, din carĭ o baterie *Krupp,* 3000 de lăzĭ de munițiĭ pentru tunurĭ, 1000 de corturĭ complecte. Oștile și materialul de războiŭ s'a îmbarcat la Volo și de-a colo se vo transporta cu calea ferată la *Larissa* și *Trikala.*

* * *

Cele din urmă oștĭ carĭ aŭ plecat din Atena aŭ fost salutate cu strigăte entusiaste de: *Trăiească rĕzboiul!*

Nihilista violată și sinucisă

Numele nihilisteĭ, saŭ maĭ bine social democrateĭ care s'a ucis *pentru c'a fost violată de jandarmi,* e D-soara *Vetrov,* studentă.

Asemenea caz s'a întîmplat maĭ aniĭ trecuțĭ cu altă socialistă arestată.

Primăria capitaleĭ a convocat pentru ziua de 3 Aprilie pe alegătoriĭ colegiuluĭ I de Senat pentru a alege un senator în locul decedatuluĭ Dimitrie Ghica.

După cum am spus conservatoriĭ vor pune candidatura d-luĭ general Manu în care scop se va lansa un manifest și se va ține o întrunire publică. Candidatul liberal n'a fost încă desemnat.

Secțiunile camereĭ aŭ admis creditul de șease milioane pentru terminare linieĭ Galați-Bîrlad.

Erĭ camera a votat fără nicĭ o discuțiune creditul militar de 8,670,000 leĭ pentru complectarea armamentuluĭ.

Agitațiunea în contra legeĭ patentelor ia din ce în ce proporțiunĭ tot maĭ marĭ.

Comercianțĭ din diferite orașe ale țăreĭ aŭ început să trimită Camereĭ petițiunĭ de protestare acoperite cu o mulțime de semnăturĭ.

D. judecător de instrucțiune Pîrlianu și-a dat demisiunea din cauză că ministrul de justiție a refuzat să-ĭ prelungească un concediŭ de boală.

Un deputat grec și fost ministru a vizitat cîmpul de luptă din Akrotiri, unde insurgențiĭ aŭ fost bombardațĭ de flota europeană. El a găsit acolo 7 proiectile rusești, 7 germane, 3 austriace, iar restul eraŭ boambe engleze. Aceste proiectile aŭ fost trimise la Atena, unde se va construi din ele o piramidă în sala filoelenică a museuluĭ, în care sunt expuse statuele luĭ Lord Byron, Victor Hugo, etc.

*

Vaporul *Tesalia* a sosit după ce a reușit să debarcheze jumătate din încărcătura sa în Creta. Un cuirasat francez ĭ-a dat ordin să se intoarcă.

In curînd vom publica un important articol asupra cestiuneĭ orientale, datorit pene prietenuluĭ nostru Vasile G. Morţun.

Astă-seară consiliul sanitar superior va ţine şedinţa cu care ocaziune d. dr. Felix va spune consiliuluĭ un raport asupra lucrărilor conferinţeĭ internaţionale ţinută la Veneţia şi asupra observaţiilor făcute asupra nouluĭ sistem de filtre Worms.

Consiliul va propune ca guvernul să întrebuinţeze acest sistem de filtue în alimentarea oraşuluĭ Sulina cu apă de Dunăre.

Sîmbătă se va deschide a doua sesiune a curţeĭ cu juraţĭ de Ilfov. Curtea va fi presidată de către d. C. Manolescu consiler la curtea de apel.

Erĭ Regele a semnat decretul prin care se primeşte pe ziua de 1 Aprilie demisiunea din armată a d-luĭ general Budişteanu, comandantul corpuluĭ 1 de armată.

D. Şuţu, inspector al învăţămîntuluĭ secundar, şi-a dat demisiunea din acest post.

Pînă acum ministrul instrucţiureĭ n'a desemnat încă pe înlocuitor de şi sunt o mulţime de candidaţi.

Deputat supus strein?...

Ni se scrie din Botoşanĭ că tribunalul local a ordonat ştergerea din listele electorale a deputatuluĭ ţăran Gheorghe Rusu Cornaciu.

D. Rusu Cornaciu a fost şters ca *supus strein!...*

Dacă faptui se va adeveri, cestiunea devine foarte serioasă ca un necet..ţean romîn să fie ales membru al parlamentuluĭ.

De sigur că d. Rusu Cornaciu va explica parlamentuluĭ situaţiunea sa şi dacă nu cum-va opoziţiunea i-a jucat vre-o festă.

Ministrul de războiu a trimis un ordin circular tuturor comandanţilor de corpurĭ de armată prin care le atrage atenţiunea că de la 1 Aprilie întră în vigoare noua lege de la 8 Martie 1896 prin care se prevede mărirea soldelor şi diferite indemnizaţiĭ ofiţerilor din toate armele.

Cercul de prop. al studenţilor soc.-dem.

Cercul roagă pe toţĭ studenţiĭ să vie în număr mare la întrunirea de Marţi, 11 Martie, ora 8 seara, în localul clubuluĭ muncitorilor din capitală.

La ordinea zileĭ: 1. Conferinţa d-luĭ Marinescu despre Evoluţia stăreĭ femeeĭ. 2. Congresul nostru. 3. Urmarea discuţieĭ în privinţa propagandeĭ. 4. Biblioteca noastră. 5 Organizarea uneĭ serate.

Rugăm şi pe muncitorĭ să vie la întrunirile cerculuĭ.

A PATRA SERATĂ

A patra a noastă serată care a avut loc aseara în sala clubuluĭ muncitorilor, a avut o reuşită splendidă pe care de alminterĭ o prevedeam. Prietenĭ noştrĭ s'aŭ grăbit să răspundă la invitaţiunea noastră şi de sigur că n'aŭ regretat nicĭ de data asta. Petrecerile şi surprizele de tot felul saŭ succedat necontenit până la orele unu, cînd invitaţiĭ s'aŭ despărţit voioşi, dîndu-şĭ întîlnire pentru la a cincea serată care va avea loc Dnminică 23 Martie, Comitetul organizator, mulţumind prietinilor carĭ aŭ arătat atîta statornică stăruinţă, îĭ roagă să depue aceiaşĭ activitate şi la seratele ce se vor urma, răspîndind, cît maĭ multe bilete de invitaţiĭ pe carĭ şi le pot procura de la Georgescu casierul clubuluĭ.

In curînd o frumoasă tipografie cu care prieteniĭ noştrĭ se vor mîndri, se va înfiinţa de pe urma acestor serate.

Mulţumirĭ speciale avem de adus acelora carĭ şi-aŭ pus talentul lor în serviciul nostru spre a face ca aceste serate să corespunză într'adevăr promisiunilor date. D-niĭ Cîrja, Montăureanu, Cesar Ionescu, Ath. Alexandrescu şi alţiĭ aŭ benemeritat de la cauza muncitorimeĭ.

LITERE-ARTE

Amintim publiculuĭ că Joĭ 13 Martie, va avea loc în *Sala Conservatoruluĭ* (vis-à-vis de teatrul liric) primul concert de musică de cameră, organisat de valorosul violoncelist Dimitrie Dinicu.

M. S. Regina va asista la acest concert.

Inceputul la orele $8^1/_2$ seara.

* * *

Al patrulea concert simfonic a avut loc alaltăierĭ în palatul Ateneuluĭ şi a obţinut un deplin succes. Violonistul, d. Carol Flesch a plăcut cu deosebire în Ciaconna luĭ Bach.

* * *

Concertul Antinori-Vanucini ie amînat pentru Lunĭ, 17 Martie.

SOCIETATEA LUCRATORILOR DE INCALŢAMINTE

Lunĭ 3 Martie a avut loc întrunirea lucrătorilor de încălţăminte. Sala era plină. Trezida prietenul *Isac Cohn*. Aŭ vorbit prieteniĭ: Ioan Nădejde, I. Iliescu, Alex. Niculescu, Săndulescu şi Ion Marinescu.

S'a arătat la acea întrunite purtarea mizerabilă a frateluĭ patronuluĭ Veinberg, care a pălmuit un lucrător. Din cauza aceasta s'a votat următoarea moţiune:

Lucrătoriĭ de încălţămiute întrunişi azĭ Lunĭ 3 Martie în localul Clubuluĭ Muncitorilor din Bucureştĭ, infierează partarea nedemnă a luĭ Julius Veinberg din atelierul Dimitrescu & Veinberg, care a pălmuit un lucrător din acel atelier. In caz de grevă lucrătoriĭ sînt rugaţĭ a nu înlocui pe greviştĭ.

S'a hotărît o întrunire generală pentru Lunĭ 10 Martie, în localul Clubuluĭ Muncitorilor.

ULTIME INFORMATIUNI

Conferinţa filelenică a luĭ Morţun

Prietenul nostru V. G. Morţun, va maĭ ţinea conferinţe asupra cestiuneĭ orientale şi în folosul victimelor din Creta, în Galaţĭ, Brăila şi Giurgiu.

Sîntem convinşĭ că tovarăşul nostru, va fi pretutindenĭ primit cu aceĭaşĭ cordialitate şi cu acelaş entuziasm, cu care a fost primit de publicul capitaleĭ.

*

In semn de mulţumire şi recunoştinţă pentru conferinţa pe care a ţinut-o V. G. Morţun în folosul victimilor din Creta, doamnele colonieĭ greceştĭ din Capitală, aŭ strîns o sumă maĭ mare de banĭ, spre a oferi tovarăşuluĭ nostru o coroană.

V. G. Morţun a mulţumit doamnelor pentru deosebita cinste ce vroiaŭ să-i facă; le-a declarat însă că nu-ĭ pot face o maĭ mare bucurie, de cît trimiţînd şi aceastá sumă de banĭ nenorocitelor victime din Creta.

*

D. Alexandropol însărcinatul cu afacerile Grecieĭ în Romînia, a făcut o vizită prietenuluĭ nostru Vasile G. Morţun, felicitîndu'l şi mulţumindu-ĭ pentru conferinţa filelenică şi plină de sentimente înalte, pe care a ţinut'o în folosul victimelor din Creta.

Prietenul Morţun ĭ-a declarat d-luĭ Alexandropol, că priveşte ca o sacră datorie a sa, de a face tot ce stă în puterile sale pentru marea cauză a naţiuneĭ eline.

*

Ziarul Patris, *vorbind de conferinţa filelenică a luĭ V. G. Morţun, zice următoarele:*

„La ceasul hotărît, a venit la tribună d. Morţun, membru destins al cameréĭ romîne şi oratorul cel maĭ elocuent. D-sa a apărat timp de-un ceas şi jumătate drepturile Cretanilor bazîndu-se pe istoria cea maĭ adevărată şi pe încheerile cele maĭ logice.

După ce face o dare de seamă a conferinţeĭ sfîrşeşte ast-fel: „Oratorul s'a coborît de pe scenă în mijlocul entusiasmuluĭ celor de faţă, carĭ maĭ de multe orĭ aŭ vărsat lacrămĭ în timpul discursuluĭ"

„După strălucitul discurs al d-luĭ Morţun, corul muncitorilor romînĭ a cîntat foarte armonios în limba greacă nemuritorul imn: „Oligheron che copteron spathi mu!"

„Şi astfel s'a sfîrşit întrunirea filelenică de erĭ; toţĭ aŭ plecat fermecaţĭ şi amintirea eĭ va rămînea neştersă'n memoriea noastră".

*

Prietenul nostru Morţun a primit din Brăila următoarea telegramă:

«In numele Grecilor Brăileĭ vă exprim recunăştinţa lor pentru vocea filantropică ce aţĭ ridicat'o în favoarea Creteĭ.

Trăiască Romînia!»

In numărul nostru de mîine vom publica nişte grave destăinuirĭ asupra uneĭ ligĭ antisemite, care s'a înfiinţat în capitală, şi care lucrînd cu banĭ, a cărora sorginte o vom divulga, caută să înfiinţeze un partid antisemit care să se opuie curentuluĭ democratic care devine tot maĭ puternic.

Incă o dată atragem deosebita atenţiune a cititorilor asupra articoluluĭ de reportaj întitulat „Liga antisemită" pe care îl vom publica în ediţia a treia a număruluĭ nostru de mîine.

FLOTA ROMINA SI REZERVISTII GRECI

—Corespondenţa parriculară din Brăila-Galaţi—

Duminică 9 Martie, vre-o 300 de grecĭ s'a imbaraat în Brăila, spre a pleca cu vaporul Medea *în Grecia, unde se vor înrola în armată.*

A domnit un entusiasm covîrşitor. Femeile şi copii 'şi-aŭ petrecut sotiĭ în strigăte entuziaste şi în plînsete sfîşietoare.

*

La Galaţĭ, s'aŭ îmbarcat foarte mulţĭ grecĭ, în mijlocul unuĭ entusiasm de nedescris.

Cînd «Medea» a trecut pe dinaintea încrucişatoruluĭ, „Elisabeta" acesta a salutat pe voluntariĭ şi rezerviştiĭ grecĭ

Un vas de războĭ romînesc a întovărăşit vaporul „Medea" pînă în mare.

Ministerul de interne a aprobat modificarea budgetuluĭ zecimelor judeţene ale judeţuluĭ Covurluĭ.

D. locotenent Maver a fost numit politaiŭ al oraşuluĭ Tulcea.

Joĭ 13 Martie va apare în capitala o revistă «Calea ferată».

Azi dimineaţă la orele 10 şi jum. d. P. S. Aurelian însoţit de d. Vasile Lascar, ministru de interne, aŭ fost la Palat pentru a expune Regeluĭ rezultatul tratativelor cu d. Dimitrie Sturdza.

Azĭ se va lua o hotărîre definitivă în cestiunea crizeĭ.

Azĭ dimineaţă Prinţesa Maria şi Ducesa de Hessa aŭ plecat călare să facă o excursiune la monastirea Pasărea.

D. Stan Beizadea, a fost ales ajutor de primar al oraşuluĭ Brăila în locul d-luĭ Iordănescu, demisionat.

Supra-producţie de... Popĭ!...

Ministerul de interne a hotărît ca absolvenţiĭ celor 4 clase seminariale, carĭ nu se maĭ pot hirotonisi preoţĭ, să fie numiţĭ notarĭ pe la sate şi preferaţĭ candidaţilor fără titlurĭ.

Iată dar societatea burgheză avînd pe lîngă supra-producţia industrială şi supra-producţia *popească!...*

Morţĭ-subite

Erĭ noapte tînărul Gheorghiu, elev al şcoaleĭ de mişcare a căilor ferate romîne, a încetat grabnic din vieaţă în fabrica de oglinzĭ din calea Griviţeĭ, 179.

* * *

Azĭ noapte pe la orele 12, d. Soldescu, inginer la Primăria capitaleĭ, domiciliat în strada Isvoruluĭ, 123, întorcîndu-se de la teatru î-a venit răŭ şi a căzut pe o canapea încetînd grabnic din vieaţă.

Contingentul 1898

Iată textul proiectuluĭ de lege depus pe biuroul Camereĭ de către ministru de războiŭ privitor la chemarea contingentuluĭ 1898.

Din clasa anuluĭ 1898 se va chema sub drapel un număr de 24.000 tinerĭ pentru unităţile exclusiv permanente, batalioanele şi escadroanele permanente, cadrele permanente ale batalioanelor şi escadroanelor cu schimbul, un număr de 2.215 tinerĭ pentru călăraşiĭ cu schimbul, precum şi un număr de 382 tinerĭ pentru flotilă.

Restul tinerilor înscrişĭ, deducîndu-se dispensaţiĭ conform legeĭ de recrutare, se vor vărsa în trupa cu schimbul a regementelor de infanterie, chemîndu-se după rîndul sorţuluĭ pentru complectarea golurilor budgetare ce se vor ivi în unităţile maĭ sus arătate.

Recrutarea se va face şi contingentul se va chema conform legeĭ asupra recrutăreĭ şi în baza celor prevăzute în legea asupra organizăreĭ putereĭ armate.

D. N. I. Constantinescu, primarul din Buzăŭ, a intrat în conflict cu majoritatea membrilor consiliuluĭ. Cauzele conflictuluĭ sunt următoarele:

Primarul a cerut consiliuluĭ ca să voteze contractarea unuĭ împrumut de două milioane necesare luminăreĭ oraşuluĭ cu electricitate, instalaţiunilor de apă şi construireĭ unuĭ local al primărieĭ.

Consiliul însă n'a aprobat de cît 600,000 leĭ.

In urma acestuĭ conflict se zice că d. Constantinescu îşĭ va da demisiunea.

O telegramă din Ploeştĭ ne anunţă că azĭ noapte la orele 10 a încetat din viaţă d. deputat Ghiţă Ionescu, bătrînul şi energicul democrat liberal.

Decedatul era în vîrstă de 64 anĭ şi a fost ales în maĭ multe rîndurĭ consilier comunal şi primar al Ploeştiuluĭ.

Actualmente reprezinta în Cameră colegiul I de Prahova.

Prin moartea d-luĭ Ghiţă Ionescu democraţia liberală a pierdut pe unul dintre ceĭ maĭ sincerĭ şi devotaţĭ luptătorĭ.

Trimitem familieĭ expresiunea celor maĭ sincere condoleanţe pentru dureroasa pierdere ce a încercat.

Războiul Greco-Turc

(Prin fir telegrafic)

Constantinopole, 9 Martie

Poarta a mulţumit într'o notă puterilor pentru atitudinea lor amicală faţă de Turcia.

Intr'această notă poarta menţionează că Grecia a călcat dreptul internaţional, trimiţînd oştĭ în Creta.

Constantinopol 10 Martie

AmbasadorulBulgarieĭ Marcow, s'a reîntors.

Sultanul a adresat trupelor de la frontiera greacă un ordin de zi, prin care le mulţumeşte pentru atitudinea lor, declarîndu-le tot odată că are încredere întrînsele.

Flota torpiloarelor s'a întîlnit cu escadra care a plecat de curînd.

Atena 10 Martie

Indată după sosirea sa, ambasadorul Rusieĭ Onin a fost primit în audienţă de rege şi a avut cu aceasta o lungă întrevorbire, în urma căreia primul ministru Delyanis a fost chemat la palat.

DIVERSE TELEGRAME

Berlin, 10 Martie

Azĭ de dimineaţă s'a inaugurat statuia luĭ Wilhelm I, în prezenţa reprezentanţilor monarchilor străinĭ şi a somităţilor germane din toate ramurile activităţeĭ omeneştĭ.

Apoĭ împăratul a primit defilarea trupelor, însoţit de fiiĭ săĭ ceĭ maĭ marĭ.

La banchet împăratul a ridicat un toast, spunînd că prinţiĭ Europeĭ ar trebui să îşĭ ia o pildă de la Wilhelm I cel mare, pentru ca asemenea luĭ să lucreze la înnălţarea popoarelor şi patrieĭ lor. A sfîrşit bînd pentru patrie...

Seara oraşul era splendid luminat.

Afacerea Arton

Paris 10 Martie

Camera. — *D. Angeles interpelează pe ministrul de justiţie cu privire la afacerea Arton.*

Ministrul de justiţie respunde că instrucţiunea urmează în această afacere... Judecătorul de instrucţie are cea maĭ mare libertate de acţiune.

Nu se va aduce nicĭ o atingere demnităţeĭ parlamentuluĭ. (Aplauze prelungite).

Alegerile din Italia

Roma 10 Martie

Până acum s'aŭ ales: 320 de guvernamentalĭ, între carĭ şi grupurile luĭ Zanardelli şi Giolitti; 75 candidaţĭ aĭ opoziţieĭ constituţionale; 17 radicalĭ şi 18 **social-democraţĭ.** *Sunt 63 balotagiĭ şi 15 rezultate sunt încă necunoscute.*

ULTIMA ORA

DE LA SENAT

D. Mîrzescu *roagă senatul ca după ce va vota oare carĭ indigenate, să trecă în secţiĭ.*

D-l Sefendache, *zice că în situatia actuală senatul nu maĭ poate lucra constituţionaliceşte. Sĭ intrăm în secţiĭ nu pentru a discuta proecte de legĭ, dar pentru că este criză minisierială. Cere ca majoritatea să fie convocată pentru a fi consultată.*

D. colonel Budişteanu **Zice că ie nu criză, ci o încurcătură şi maĭ mare ministerială, d-niĭ Stoicescu şi Cantacuzino, carĭ făceau continuarea ministeruluĭ Sturza dîndu-şĭ demisia, se rupe firul continuator.**

Cere să se ridice sedinţa, dar să nu se maĭ intre în secţiunĭ.

D. N. Ionescu, zice că nu ne interesează atît de mult încurcătura ministerială, cît încurcăturile din Orient. Nu ie criză ministerială ci exuberanţă de apetiturĭ ministeriale!

Incidentul se închide şi se trece în secţiĭ.

ADELA IUFFE

LEON SANIELEVICI

LOGODIŢI

Martie 97 — Bucureşti

In curînd isprăvindu-se interesantul nostru roman RĂSVRĂTITA, facem cunoscut cititorilor că vom începe cu publicarea unuia dintre cele mai senzaţionale şi mai interesante romane.

CUIBUL CRIMEI

este titlul noului roman pe care îl vom da în foiţa „LUMEI NOUĂ"

CUIBUL CRIMEI

este unul dintre acele rare romane, cari aŭ ţinut încordată atenţiunea tuturor cetitorilor din toată lumea căci

CUIBUL CRIMEI

sa tradus în toate limbile.

In acest senzaţional roman care intesează pe cetitor începînd din pagina întîia şi îi ţine încordată atenţiunea şi interesul pînă la ultimul rînd în acest roman care descopere cetitorilor viaţa înnaltei societăţi cu toate lipsurile şi mizeriile ei cetitorii vor avea ocaziunea să trăiască oviaţă streină plină de grozave întîmplări dar şi plină de senzaţie. În romanul

CUIBUL CRIMEI

cetitorii vor avea ocaziunea de a vedea unde duce risipa bănească, vor vedea, cum o femeie de o frumuseţe îngerească dar de un caracter infernal de reŭ, conduce şi îndeamnă bărbaţii la crime sîngeroase şi îngrozitoare.

IN CUIBUL CRIMEI

cetitorii vor vedea desfăşurîndu-se înaintea lor, toată viaţa desfrânată a unui om de mare familie care risipeşte o avere neînchipuită cu uşurinţă şi nepăsare, şi care la urmă sărăcit şi criminal, îşi sfârşeşte viaţa într'un chip mişelesc. Cu un cuvînt

CUIBUL CRIMEI

este unul dintr'acele romane, menite să pasioneze publicul cetitor şi să'l intereseze cu atât mai mult, cu cît acţiunea se apropie de deznodămînt.

Peste cîte-va zile vom începe în **Lumea Nouă** cu publicarea romanului

CUIBUL CRIMEI

Lito-Tipografia «POPULARA» Pasagiul Romîn, 12. — Bucurescĭ.